

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus: neuvoston päätös Euroopan pakolaisrahaston perustamisesta kaudelle 2005—2010”

(KOM(2004) 102 lopullinen — 2004/0032 CNS)

(2004/C 241/10)

Neuvosto päätti 23. helmikuuta 2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta aiheesta.

Asian valmistelusta vastannut ”työllisyys, sosiaaliasiat, kansalaisuus” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 5. toukokuuta 2004. Esittelijä oli Giacomina Cassina.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 2. ja 3. kesäkuuta 2004 pitämässään 409. täysistunnossa (kesäkuun 2. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 184 ääntä puolesta, 3 vastaan, ja 12 pidättyi äänestämästä.

1 Johdanto

1.1 Neuvosto hyväksyi 28. syyskuuta 2000 päätöksen 2000/596/EY Euroopan pakolaisrahaston (European Refugee Fund) perustamisesta vuosiksi 2000—2005 (jäljempänä ”ERF:n I vaihe”). Viideksi vuodeksi myönnettiin 36 miljoonan euron rahoitustuki. Etenkin Euroopan parlamentin aloitteesta⁽¹⁾ rahaston avulla järjeistettiin ensimmäistä kertaa toimia, joita budjettikohtiin oli vuosittain liitetty vuodesta 1997, ja luotiin niille tarvittava rakenne. Aiheesta tuolloin antamassaan lausunnossa ETSK kannatti kyseistä ehdotusta neuvoston päätökseksi⁽²⁾.

1.2 Noin vuotta ennen ERF:n I vaiheen päättymistä eli joulukuun 31. päivää 2004 komissio laati analyysin kokemuksista, joita toteutuksesta oli saatu jäsenvaltioissa ja yhteisön tasolla. Lisäksi se järjesti arviointikonferenssin⁽³⁾ ja teetti vaikutustenarvioinnin⁽⁴⁾ rahaston toiminnan jatkamista koskevaa ehdotusta varten. Arvioinnissa on otettu huomioon myös yhteisön muiden toimien ja ohjelmien vaikutukset ja niiden kanssa syntyneet yhteisvaikutukset⁽⁵⁾.

1.3 Komissio esitti saatujen kokemusten pohjalta 12. helmikuuta 2004 ehdotuksen neuvoston päätökseksi Euroopan pakolaisrahaston perustamisesta kaudelle 2005—2010. Se on käsillä olevan lausunnon aiheena.

⁽¹⁾ Esittelijä Gérard Deprez.

⁽²⁾ EYVL C 168, 16.6.2000 (esittelijä: Soscha zu Eulenburg).

⁽³⁾ 30.—31. lokakuuta 2003.

⁽⁴⁾ SEC(2004) 161 / KOM(2004) 102 lopullinen: Commission Staff Working Paper — Proposal for a Council Decision establishing the European Refugee Fund for the period 2005—2010 — Extended Impact Assessment, 12.2.2004.

⁽⁵⁾ Koskee erityisesti seuraavia seikkoja: budjettikohdat, joista rahoitettiin vuonna 2003 ja rahoitetaan vuonna 2004 kotoutumista koskevia kokeiluhankkeita, ehdotus Euroopan ulkorajayhteistyön viraston perustamisesta, Equal-ohjelman hyödyntäminen hakijoiden työelämään pääsyn edistämiseksi jne.

2 Komission ehdotuksen sisältö

2.1 Komissio ehdottaa rahaston (ERF:n II vaihe) perustamista siten, että kuudeksi vuodeksi myönnetään 687 miljoonan euron määräraha. Rahastosta tuettaisiin jäsenvaltioiden toimia, jotka liittyvät sellaisten unionin ulkopuolisten maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden vastaanottoon, kotouttamiseen ja vapaaehtoiseen paluumuuttoon, joille on myönnetty pakolaisasema⁽⁶⁾ tai jotka saavat kansainvälistä suojelua (uudelleensijoittamisohjelman perusteella) tai toissijaista suojelua tai ovat hakeneet jotakin edellä mainittua suojelua tai saavat tilapäistä suojelua⁽⁷⁾.

2.2 Tukikelpoiset toimet. Vastaanottoon, kotouttamiseen ja vapaaehtoiseen paluumuuttoon liittyviä aloja, joilla toteutettavia toimia varten jäsenvaltiot voivat saada osarahoitusta ERF:n II vaiheesta, on runsaasti. Niitä ovat erityisesti vastaanottoon liittyvät perusrakenteet, aineellinen, lääkinnällinen ja psykologinen apu, sosiaalinen ja hallinnollinen apu, kieliapu, koulutus ja työelämään pääsyn edistäminen sekä vastaanottojärjestelyjen kehittäminen. Lisäksi niihin kuuluvat Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistettujen perusarvojen omaksumisen edistäminen, vastaanottavan valtion kansalaisille suunnattu tiedotus ja kohderyhmien kannustaminen osallistumaan yhteiskunta- ja kulttuurielämään, lopullisten edunsaajien auttaminen tulemaan toimeen itsenäisesti, paikallisviranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja kansalaisten osallistumista edistävät toimet, vapaaehtoisille paluumuuttajille suunnattu tiedotus ja neuvonta sekä lähtömaahan uudelleenasettautumista koskeva tuki.

2.2.1 Jos käyttöön otetaan tilapäisen suojelun antamiseen liittyviä järjestelyjä, rahastosta voidaan myöntää tukea (enintään 80 prosenttia kustannuksista) myös hätätoimenpiteisiin, jotka voivat käsittää seuraavantyyppisiä toimia: vastaanotto, majoitus, toimeentulomahdollisuuksien tarjoaminen, lääkinnällinen ja psykologinen apu, henkilöstö- ja hallintokulut sekä logistiikka- ja kuljetuskulut.

⁽⁶⁾ Heinäkuun 28. päivänä 1951 tehdyssä Geneven yleissopimuksessa määritelty pakolaisasema sellaisena kuin se on muutettuna 31. tammikuuta 1967 tehdyssä lisäpöytäkirjassa.

⁽⁷⁾ Direktiivin 2001/55/EY mukaisesti.

2.2.2 ERF:n II vaiheen määrärahoista 10 prosenttia on varattu komission suoraan hallinnoimiin yhteisön toimiin. Kyseisillä varoilla voidaan tukea yhteisön tason yhteistyötä, verkostojen perustamista kokemusten vaihtamiseksi, innovatiivisia kokeiluhankkeita, tutkimusta sekä uuden sovelletun tekniikan käyttöä pakolaisten avustustoimien yhteydessä.

2.3 ERF:n II vaiheen täytäntöönpano. ERF:n II vaiheen täytäntöönpano perustuu seuraavanlaiseen jäsenvaltioiden ja komission vastuunjakoon:

2.3.1 Komissio laatii monivuotisten ohjelmien suuntaviivat ja varmistaa, että jäsenvaltioilla on moitteettomasti toimivat hallinto- ja valvontajärjestelmät, sekä vastaa yhteisön toimien täytäntöönpanosta. Komissiota avustaa päätöksen 1999/468/EY mukainen komitea.

2.3.2 Jäsenvaltiot vastaavat maakohtaisten toimien täytäntöönpanosta ja perustavat ERF:n vastuuviranomaisen, jolla on oltava oikeushenkilöisyys ja asianmukaiset hallintovalmiudet. Jäsenvaltioilla on lisäksi päävastuu toimien varainhoidon valvonnasta, ja ne tekevät komission kanssa yhteistyötä tilastotietojen keräämiseksi.

2.3.3 Jäsenvaltiot ja komissio huolehtivat yhdessä toimien tulosten levittämisestä, avoimuudesta, toimien yleisestä johdonmukaisuudesta ja siitä, että toimet täydentävät muita asiaan vaikuttavia välineitä ja toimia.

2.4 Ohjelmasuunnittelu. Toimia on tarkoitus toteuttaa kahdella kolmivuotisella ohjelmakaudella (2005—2007 ja 2008—2010). Jäsenvaltiot esittävät kolmivuotista ohjelmasuunnitelmaa koskevat ehdotuksensa komissiolle, ja komissio hyväksyy ne komiteamenettelyn mukaisesti viimeistään kolmen kuukauden kuluttua tarkastettuaan, että ne ovat suuntaviivojen mukaisia. Monivuotiset ohjelmat pannaan täytäntöön vuotuisten työohjelmien avulla.

2.5 Resurssien jako. Kukin jäsenvaltio saa rahastosta 300 000 euron määrärahan. Uusille jäsenvaltioille myönnetään kolmena ensimmäisenä vuotena 500 000 euron määräraha.

2.5.1 Loput vuosittain käytettävissä olevista määrärahoista jaetaan jäsenvaltioiden kesken seuraavasti: 35 prosenttia määrärahoista suhteutettuna niiden henkilöiden määrään, joilla on kolmen edeltävän vuoden aikana ollut pakolaisasema, joiden on uudelleensijoittamisohjelman perusteella todettu olevan kansainvälisen suojelun tarpeessa tai jotka saavat toissijaista

suojelua, ja 65 prosenttia määrärahoista suhteutettuna kolmen edeltävän vuoden aikana turvapaikkaa hakeneiden tai tilapäistä suojelua saaneiden henkilöiden määrään. Osa vuosittain myönnettävästä rahoituksesta voidaan käyttää teknisen ja hallinnollisen tuen menoihin. Rahastosta myönnetään rahoitusta avustuksina, joita ei tarvitse maksaa takaisin. Jos kuitenkin todetaan, että varoja on käytetty väärin, ne on palautettava, ja maksettaviin määriin lisätään Euroopan keskuspankin soveltaman korkokannan mukainen viivästyskorke korotettuna 3,5 prosenttiyksiköllä. Voidakseen saada ohjelmakauden alussa maksettua summaa seuraavat yhteisrahoituserät jäsenvaltioiden on toimitettava täytäntöönpanoa koskeva kertomus sekä vastuuviranomaisesta toiminnallisesti riippumattoman yksikön varmentamat menoilmoitukset.

2.5.2 Yhteisön osuus jäsenvaltioiden toimien rahoituksesta voi olla enintään 50 prosenttia kokonaiskustannuksista. Osuutta voidaan korottaa 60 prosenttiin innovatiivisten tai valtioiden rajat ylittävien toimien osalta ja 75 prosenttiin koheesiorahaston edunsaajiin kuuluvissa jäsenvaltioissa toteutettavien toimien osalta.

2.6 Arviointi. Komissio esittää ensimmäisen välikertomuksen viimeistään 30. huhtikuuta 2007, toisen välikertomuksen viimeistään 31. joulukuuta 2009 ja jälkiarviointikertomuksen viimeistään 31. joulukuuta 2012.

3 Huomiot

3.1 ETSK pitää komission ehdotusta yleisesti ottaen erittäin myönteisenä. Komitea katsoo, että ERF:n II vaihe voi edistää merkittävästi turvapaikkaoikeutta koskevien perustamissopimuksen IV osaston kohtien täytäntöönpanoa sekä Tampereella kokoontuneen Eurooppa-neuvoston ja Eurooppa-neuvoston muiden kokousten tekemien viisumi-, maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan suuntaviivoja ja toteuttamissääntöjä koskevien päätösten täytäntöönpanoa. Koska kyseisiä neuvoston päätöksiä ei ole pantu täytäntöön tai koska neuvosto on tehnyt niiden sisällöstä sopimuksia, jotka heikentävät alkuperäistä ehdotusta ja joiden perusteella jäsenvaltioissa voidaan edelleen soveltaa huomattavan erilaisia sääntöjä, rahasto ei todennäköisesti voi toimia täydellä teholla. ETSK on pettynyt siihen, että neuvoston äskettäin hyväksymä pakolaisasemaa koskeva direktiivi⁽¹⁾ on sisällöltään varsin kaukana sekä komission ehdotuksesta⁽²⁾ että ETSK:n lausunnossaan⁽³⁾ esittämistä toiveista ja kehoituksista.

⁽¹⁾ Hyväksytty 29. huhtikuuta 2004.

⁽²⁾ Ehdotus neuvoston direktiiviksi vähimmäisvaatimuksista siitä, milloin kolmansien maiden kansalaisia ja kansalaisuudettomia henkilöitä on pidettävä pakolaisina tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitsevinä henkilöinä, ja näiden henkilöiden asemasta, EYVL C 51 E, 26.2.2002.

⁽³⁾ ETSK:n lausunto, EYVL C 221, 17.9.2002 (esittelijä: An Le Nouail Marlière).

3.1.1 Ohjelman merkitys on sanomattakin selvä, kun otetaan huomioon, että vuosittain turvapaikkaa hakee noin 400 000 ihmistä⁽¹⁾. Useat heistä ovat joutuneet kärsimään paljon, ja heitä kohtaan tulee osoittaa solidaarisuutta. Kyseisille ihmisille tulee tarjota aineellista, moraalista ja psykologista apua, ihmisarvoinen vastaanotto ja asianmukaiset palvelut. Lisäksi tarjolla tulee olla selkeät ja tehokkaat menettelyt, mahdollisuus kotoutua vastaanottavaan yhteisöön työn tai muun toiminnan avulla sekä mahdollisuus palata turvallisesti lähtömaahan, mikäli kyseinen henkilö todistetusti ja tietoisesti niin haluaa.

3.2 Määrärahoja on lisätty huomattavasti ERF:n I vaiheeseen verrattuna (687 miljoonaa euroa kuudeksi vuodeksi, kun edellisessä vaiheessa myönnettiin viideksi vuodeksi 36 miljoonaa euroa), mutta ETSK muistuttaa, että ERF:n I vaiheessa käytettävissä olleet varat olivat hyvin niukat pakolaistilanteeseen nähden. Komitea on tyytyväinen siihen, että turvallisuutta, oikeutta, maahanmuuttoa ja turvapaikka-asioita koskeva luku on asetettu selkeästi etusijalle ehdotuksessa vuosien 2007–2013 rahoitusnäkyviksi ja että kyseisiin toimiin varataan asteittain yhä enemmän määrärahoja. ERF:n II vaiheeseen myönnettävä rahoitus on siis johdonmukaista jatkoa tälle kehitykselle.

3.2.1 ERF:n II vaihe on toisaalta tämän tärkeän politiikan toteuttamisen kannalta välttämätön solidaarisuuden osoitus, ja toisaalta se osoittaa toimielinten tiedostavan, että perustamissopimuksen IV osastoon liittyviä ongelmia ei saada ratkaistuksi ilman kaikkien toimijoiden voimakasta yhteisvastuuta. Tarvitaan strategisesti määrätietoista, tarkasti toteutettuja toimia, joita kansalaisyhteiskunta ja paikallisviranomaiset tukevat. Lisäksi on määriteltävä oikeudet, välineet ja mekanismit yhteisen turvapaikkapolitiikan täytäntöönpanoa varten. ETSK muistuttaa, että ERF:n II vaiheen täytäntöönpanon tulee täydentää ja lujittaa jäsenvaltioissa jo toteutettuja toimia eikä korvata niitä. Erityisesti työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden osallistumista ei tulisi vähentää vaan lisätä ja kehittää.

3.2.2 Yhteisön toimiin varattavaa osaa resursseista ehdotetaan perustellusti korotettavaksi ERF:n I vaiheessa sovelletusta viidestä prosentista kymmeneen prosenttiin ERF:n II vaiheessa. ETSK palauttaa mieliin todenneensa ERF:n I vaihetta käsittelevässä lausunnossaan, että yhteisön toimiin tulisi varata 10 prosenttia resursseista. Komitea korostaa, että osuus on pidettävä määrätietoisesti vähintään 10 prosentin tasolla, jotta kyseisten toimien avulla voidaan saavuttaa seuraavat kaksi toisiinsa liittyvää tavoitetta: edistää (myös järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan esittämiä) valtioiden rajat ylittäviä ja innovatiivisia aloitteita sekä tukea tutkimusta ja näkemystenvaihtoa kaikissa jäsenvaltioissa.

⁽¹⁾ Maahanmuuttajia on viimeksi kuluneina kahtena vuotena ollut aiempaa vähemmän, mutta määrä voi tietenkin kääntyä kasvuun koska tahansa. On muistettava, että määrien kehityksestä saataviin tietoihin, jotka perustuvat jäsenvaltioiden yhdenmukaistamattomiin tilastoihin, voivat vaikuttaa huomattavasti myös eri jäsenvaltioiden toimet ja niiden hallinnollinen toteutus.

3.3 Myös toimien jaottelu (vastaanotto, kotouttaminen ja vapaaehtoinen paluumuutto) on tasapainoinen ja sopusoinnissa jäsenvaltioiden nykytilanteen sekä lähitulevaisuudessa odotettavissa olevien turvapaikanhakijoiden tai erityyppistä suojelua saavien henkilöiden määrien kanssa. Viiden kohde-ryhmän mukaan suhteutettava yhteisrahoitus kuvastaa jäsenvaltioiden nykytilannetta, mutta tilanteen odottamattoman muuttamisen takia mahdollisesti tarvittavia mukautuksia voidaan tehdä, kun monivuotiset ohjelmat pannaan täytäntöön vuotuisten työohjelmien avulla. Komiteamenettelyn soveltaminen mahdollistaa lisäksi täytäntöönpanon kollektiivisen valvonnan ja edistää hyvien käytäntöjen ja innovatiivisten toimien leviämistä. ETSK:n mielestä merkittävä osa resursseista tulee ohjata vastaanotto- ja kotouttamistoihin. Komitea toivoo jäsenvaltioiden välttävän sitä, että monivuotiset ohjelmat painottuisivat liikaa vapaaehtoista paluumuuttoa koskeviin toimiin.

3.3.1 ETSK arvostaa suuresti sitä, että kotouttamistomien yhteydessä mainitaan myös työelämään osallistumisen edistäminen, sillä mahdollisuus ansaita itse oma toimeentulonsa — tai merkittävä osa siitä — valaa ihmisiin itseluottamusta ja luo tunteen ympäröivään yhteiskuntaan kuulumisesta. Näin voidaan torjua myös sitä, että nuoret joutuisivat olemaan kauan työttömänä ja niukan toimeentulon varassa ja että he ajautuisivat sen takia mukaan arveluttavaan tai laittomaan toimintaan. ETSK korostaa kuitenkin, että ERF:n II vaiheen kohderyhmiin kuuluville tulee tarjota sellaiset työolot, että he voivat osallistua aktiivisesti itseään koskeviin menettelyihin ja toimiin. ETSK:n on pettymyksekseen todettava, että neuvoston äskettäin tekemän pakolaisasemaa koskevan päätöksen mukaan jäsenvaltiot voivat itse päättää, annetaanko pakolaisille mahdollisuus integroitua työelämään vai ei. Komitea muistuttaa korostaneensa lausunnoissaan⁽²⁾ johdonmukaisesti sitä, että kyseisten henkilöiden työskentelyä tulee edistää. ETSK:n kantana on, että työelämään osallistuminen on oikeus, jonka tulisi olla kaikissa tapauksissa yhtäläinen kaikille.

3.3.2 ETSK ehdottaa lisäksi, että tiettyssä mielessä etusijalle asetettaisiin myös kulttuurivalistus ja psykologinen valmennus, jota on tarkoitus antaa pakolaisten, turvapaikanhakijoiden ja erityyppistä suojelua saavien henkilöiden kanssa tekemisiin joutuville hallinto- ja poliisiviranomaisille. Tällaista toimintaa tarvitaan vastapainoksi negatiiviselle kuvalle ja negatiivisille stereotyypioille, joita lehdistö ja sähköiset viestimet liian usein levittävät pakolaisten tilanteesta. Mainittujen kohderyhmien ja vastaanottajamaiden asukkaiden välistä vuoropuhelua ja molemminpuolista kulttuurin tuntemusta edistävät toimet ovat niin ikään erittäin tärkeitä kotoutumisen sekä ERF:n II vaiheen tehokkaan täytäntöönpanon edellyttämän yhteiskunnallisen yhteisymmärryksen varmistamiseksi.

⁽²⁾ Ks. ETSK:n lausunto aiheesta ”Ehdotus neuvoston direktiiviksi turvapaikanhakijoiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevasta vähimmäisvaatimuksista”, kohta 4.3, EYVL C 48, 21.2.2002 (esittelijä: Dario Mengozzi) ja ETSK:n lausunto edellä mainitusta pakolaisasemaa koskevasta ehdotuksesta, kohta 3.7.1, EYVL C 221, 17.9.2002 (esittelijä: An Le Nouail Marlière).

3.8 Ehdotetun päätöksen 26 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen arviointien yhteydessä jäsenvaltioiden tulisi kuulla kansallaisjärjestöjä ja yhteiskunnan eri osapuolia.

4 Päätelmät

4.1 ETSK:n mielestä ehdotus Euroopan pakolaisrahaston perustamisesta kaudeksi 2005—2010 (ERF:n II vaihe) on oivallinen. Rahastolle ehdotetaan osoitettavaksi merkittävät resurssit, ja sen rakenteessa korostuu jäsenvaltioiden ja komission yhteisvastuullisuus. Komitea korostaa, että vastaanotto- ja kotouttamisvaiheita tulee edelleen pitää hyvän turvapaikkapolitiikan peruspilareina.

4.2 ETSK arvostaa sitä, että ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden ja niiden perustamien vastuuviranomaisten tulee ottaa toimintaan mukaan kaikki sidosryhmät — erityisesti kansalai-

syhteiskunnan organisaatiot sekä alue- ja paikallisviranomaiset — ja tehdä niiden kanssa yhä tehokkaammin yhteistyötä. Komitea huomauttaa kuitenkin, että ERF:n II vaiheen täytäntöönpanon yhteydessä etusijalle tulee asettaa toimien tehokkuus. Menettelyjen tulee olla sellaisia, että jäsenvaltioiden eri toimijoiden on helppoa ja yksinkertaista toimia.

4.3 ETSK korostaa, että pakolaisia koskevan tiedon keruuta varten tulee määrittää yhteiset kriteerit. Näin varmistetaan myös eri jäsenvaltioissa toteutettavien toimien tasapuolinen kohtelu ja vertailukelpoisuus. Komitea kehottaa kohdistamaan yhteisön toimet ensisijaisesti uusien jäsenvaltioiden hallinto- ja organisoitintalviuksien kehittämiseen ja tukemiseen.

4.4 ETSK toivoo, että ERF:n II vaihetta koskeva päätös tehdään ripeästi ja että samalla annetaan myös asianmukaiset ja selkeät täytäntöönpanosäännöt.

Bryssel 2. kesäkuuta 2004

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Roger BRIESCH

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus kaasunsiirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä”

(KOM(2003) 741 lopullinen — 2003/0302 COD)

(2004/C 241/11)

Neuvosto päätti 23. tammikuuta 2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 95 ja 251 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta aiheesta.

Asian valmistelusta vastannut ”liikenne, energia, perusrakenteet, tietoyhteiskunta” -jaosto antoi lausuntonsa 10. toukokuuta 2004. Esittelijä oli Ulla Sirkeinen.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 2.—3. kesäkuuta 2004 pitämässään 409. täysistunnossa (kesäkuun 2. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 154 puolesta, 1 vastaan 10:n pidättyessä äänestämästä.

1 Johdanto

1.1 Maakaasun sisämarkkinoita koskevan toisen direktiivin (annettu kesäkuussa 2003) tarkoituksena on tehdä sääntelyjärjestelmään rakennemuutoksia jäljellä olevien, sisämarkkinoiden toteuttamista haittaavien esteiden poistamiseksi. Direktiivin mukaan kaikki muut kuin kotitalousasiakkaat voivat vapaasti valita kaasuntoimittajansa viimeistään 1. heinäkuuta 2004 alkaen, ja kaikki asiakkaat saavat tämän oikeuden 1. heinäkuuta 2007 alkaen. Direktiivissä säädetään myös kolmansien osapuolten oikeudesta päästä siirto- ja jakeluverkkoihin julkistettujen ja säänneltyjen tariffien perusteella, käyttöoikeuden saamisesta kaasuväistöihin joko neuvottelujen tai sääntelyn

perusteella, siirtoyritysten sekä suurten ja keskisuurten jakeluyritysten eriyttämisestä oikeudellisesti ja sääntelyviranomaisen perustamisesta kuhunkin jäsenvaltioon.

1.2 Maakaasun sisämarkkinoiden tavoitteen saavuttaminen edellyttää siirtojärjestelmien käyttötapaan liittyviä yksityiskohdaisia lisätoimia. Sähkön suhteen vastaavat toimet on käynnistetty kesäkuussa 2003 annetulla asetuksella. Kyseisessä asetuksessa säädetään yhteisistä tariffirakenteista (rajanylittävää kauppaa koskevat tariffit mukaan luettuina), yhteenliittämiskapasiteettia koskevasta tiedotuksesta ja ylikuormituksen hallintaa koskevista säännöistä.